

شروطی با هدف اخذ موافقت نهادهای قدرت راهبردی نیست

گفت و گوی خبرنگار «فرارو» با مهندس محمد توسلی درباره دو شرط آقای خاتمی

۱۶ مهر ۱۳۸۷

رئیس دفتر سیاسی نهضت آزادی ایران با اشاره به شروط سید محمد خاتمی برای اعلام نامزدی در دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری تاکید کرد که محقق شدن شرط اول ایشان در این مرحله نیازمند تشکیل یک جبهه فراگیر اصلاح طلبی و جلب حمایت احزاب و گروه‌ها و فعالان سیاسی - اجتماعی است و در مرحله رأی دادن میزان آراء مردم در حمایت از برنامه ایشان است، برای تحقق شرط دوم نیز ضروری است ایشان بیش از منابع قدرت حاکمان، به پشتیبانی نیروهای سازمان یافته مردمی تکیه کنند .

حجت الاسلام والمسلمین سیدمحمد خاتمی چندی پیش در دیدار با مدیرعامل و دبیران خبرگزاری ایلنا، دو پیش شرط خود را برای ورود به عرصه انتخابات - با عبور از پیش شرط سلامت انتخابات - «تفاهم با ملت بر سر خواسته‌هایشان» و «امکان عملی شدن برنامه‌هایش» اعلام کرد .

در همین حال محمد توسلی رئیس دفتر سیاسی نهضت آزادی با بیان اینکه «شروطی که آقای خاتمی برای اعلام نامزدی خود مطرح کردند نیاز به بررسی بیشتری دارد» در گفتگو با خبرنگار «فرارو» گفت: «شرط اول ایشان بحث گفتمانی است که ایشان می خواهند با مردم داشته باشند یعنی اینک اگر من می خواهم نامزد شوم بایستی بر سر این گفتمان با مردم ایران به تفاهم برسیم، محور گفتمان ایشان هم بحث آزادی، پیشرفت، عدالت و سازگاری با ارزشهای دینی است و در جمع بندی هم تاکید می کنند که گفتمان قالب و اصلی اصلاح طلبی هم همین گفتمان است.»

وی افزود: «بنده چند نکته در این باره باید عرض کنم: نخست آنکه گفتمان اصلاح طلبی علاوه بر آزادی و عدالت و ارزشهای فرهنگی و بومی ما که همان ارزشهای ملی و دینی ما است به یک محور دیگر هم بایستی تاکید شود که همان حاکمیت قانون و قانون مداری است که خود ایشان نیز قبلا بر این نکته تاکید داشته اند.»

توسلی تصریح کرد: «در واقع این گفتمان نوعی پیگیری مطالبات تاریخی ملت ایران در انقلاب مشروطه، نهضت ملی و مطالبات مردم در انقلاب سال ۵۷ است که در اصول قانون اساسی هم تبلور یافته و تصریح شده است.»

این فعال سیاسی ادامه داد: «اما نکته دوم این است که چگونه آقای خاتمی می خواهند با مردم ایران در این مرحله تفاهم کنند و ساز و کار عملی تفاهم با مردم چیست، آیا می خواهند مثلا برنامه خودشان را به رفراندوم بگذارند و از مردم نظر خواهی کنند؟»

وی افزود: «این در حالی است که ما می دانیم در جامعه مدنی، این احزاب و گروههای سیاسی و نخبگان جامعه هستند که می توانند پلی باشند میان مردم و کسانی که می خواهند در انتخابات نامزد شوند برای تصدی قوه مجریه، بنابراین راهمکار عملی تفاهم با مردم این است که آقای خاتمی با نمایندگان گروههای سیاسی دیدار داشته باشند و با آنها تفاهم کنند.»

توسلی با تاکید بر اینکه «آقای خاتمی برای ورود به عرصه انتخابات ریاست جمهوری باید از دو راهکار استفاده کنند» گفت: «نخست آنکه باید به پذیرند که بدون مشارکت گسترده احزاب، گروههای سیاسی و نخبگان جامعه نمی توانند در اجرای برنامه خودشان موفق بشوند و برای این منظور باید با آنها به

گفتگو بنشینند و بر سر یک برنامه حداقلی به تفاهم برسند که این برنامه در راستایی همان گفتمان اصلاح طلبی است که به آن اشاره شد. در یک چنین فرایندی است که می توان تفاهم با مردم ایران را تضمین کرد.»

وی افزود: «نکته دوم این است که آقای خاتمی می توانند یک جبهه فراگیر اصلاح طلبی تشکیل دهند. دیدار و گفتگو با احزاب و گروه های اصلاح طلب زمینه شکل گیری چنین جبهه ای را فراهم می کند و وقتی که همه احزاب و گروه های سیاسی و نهاد های مدنی در سراسر کشور یک چنین گفتمانی را حمایت کنند خود به خود شرط اول ایشان محقق می شود.»

توسلی در پاسخ به این سوال که «آیا آقای خاتمی با طرح پیش شرط اول خود قصد این را دارند که سطح مطالبات را از دولت آینده معقول کنند»، گفت: «بسیار خوب است اما چگونه می توان متعادل بودن و معقول بودن برنامه ها را مشخص کرد آیا راهکاری غیر از گفتگو با احزاب و گروه های سیاسی و نخبگان وجود دارد؟ در دیدارهایی که ایشان معمولاً با نمایندگان مردم از استان ها دارند بیشتر یک ارتباط مونولوگ و یک طرفه ای برقرار می شود و کمتر آنها فرصت دارند به صورت جمع بندی شده نظرات خود را منتقل کنند.»

وی با بیان اینکه «خود آقای خاتمی قبول دارند که در یک جامعه مدنی این گروه ها و احزاب هستند که می توانند سر پلی باشند میان مردم و نهاد های قدرت» گفت: «بنابراین ساز و کار منطقی ارتباط با مردم، ارتباط با احزاب و گروه های مرجع اصلاح طلبان است که در نتیجه آن آقای خاتمی به یک برنامه حداقلی نه حداکثری دست پیدا خواهند کرد. اگر ایشان با همه احزاب و گروه های سیاسی گفتگو کنند و آن انتظارات حداقلی مجموعه اصلاح طلبان را مد نظر قرار دهند خود به خود زمینه شکل گیری یک برنامه حداقلی و متعال برای ورود به عرصه انتخابات تهیه می شود که خود این نیز می تواند زمینه ساز شکل گیری یک جبهه فراگیر اصلاح طلبی در کشور باشد.»

توسلی در پاسخ به این سوال که آیا در چنین شرایطی که احساس می شود کشور با مشکلات فراوانی مواجه است یک برنامه حداقلی می تواند برای مردم راضی کننده باشد گفت: «کسانی که استراتژی اصلاح طلبی را پذیرفته اند می دانند که تغییرات در جامعه بایستی تدریجی، و قانون مند باشد تغییراتی که بخواهد از طریق اقدامات رادیکال صورت بگیرد پایدار نبوده و در چارچوب استراتژی اصلاح طلبی نمی گنجد.»

وی افزود: «ما بایستی در شرایط کنونی واقع بین باشیم و بنابراین نباید جنبش اصلاحات شعارهایی مطرح کند که نتواند با توجه به امکاناتی که دارد آنها را محقق کند که اگر نتواند آنها را اجرایی کند نتیجه اش سرخوردگی مردم خواهد بود. البته باید در اینجا تاکید شود که برنامه ها نباید محافظه کارانه باشد باید در چارچوب و سقف امکانات اصلاح طلبی حرکت کرد تا با برنامه ریزی و تدابیری که اتخاذ می شود بتوان این سقف را بالاتر برد.»

این فعال سیاسی تصریح کرد: «همچنین هم آقای خاتمی و هم گروه های اصلاح طلبی با کارهای تحلیلی و توضیحی که انجام می دهند می بایست ذهنیت مردم را کاملاً آگاه و آشنا کنند که بدانند نباید به دنبال شعارهای غیر قابل تحقق باشند و بپذیرند که تمام تحولات پایدار هم در طبیعت و هم در جامعه همیشه تدریجی بوده در واقع این همان گفتمانی است که زنده یاد مهندس بازرگان در مقابل شعارهای رادیکالی که برخی گروه ها در سال اول انقلاب مطرح می کردند می گفتند که کارها باید "گام به گام" انجام بشود.»

»

وی افزود: «البته می توان گام خود را برای ایجاد تغییرات بلند تر برداشت اما اگر بدون توجه به موانع بخواهیم یک برنامه اصلاحی را پیاده کنیم به دور از واقعیت است. اساسا جنبش اصلاحی و اصلاح طلبان نباید در فضا حرکت کنند ما باید روی زمین حرکت کنیم تا بتوانیم گام بعدی را محکمتر برداریم.»

توسلی درباره شرط دوم خاتمی نیز گفت: «اگر منظور آقای خاتمی از طرح شرط دوم اخذ موافقت نهادهای قدرت برای پذیرش مسئولیت باشد چنین شرطی راهبردی و به مصلحت نیست زیرا با توجه به شرایط کنونی کشور نهادهای قدرت هیچ نوع تضمینی برای اجرای برنامه های ایشان نخواهند داد که اگر هم به فرض بدهند به تنهایی قابل اعتماد نیست.»

وی تاکید کرد: «رهبری جنبش اصلاحات بایستی یک راهکار دیگری را مد نظر قرار دهد و آن این است که با تشکیل جبهه فراگیر اصلاح طلبی و برخورداری از حمایت قاطع و همه جانبه مردم- نه حمایت توده وار- است که می توان به اجرای برنامه ها امید وار بود.»

توسلی در ادامه گفت: «اگر بخواهیم نقدی به عملکرد ۸ ساله آقای خاتمی داشته باشیم می توان به همین نکته اشاره کرد که ایشان نتوانستند جنبش اصلاحات را رهبری و آنرا سازماندهی کنند تا آن سازمان از برنامه های ایشان حمایت کند.»

وی افزود: «ایشان در آن ۸ سال بیشتر در نقش و قامت یک رییس جمهور ظاهر شدند این درحالی است که در شرایط کنونی ایشان می توانند این مشکل را اصلاح کنند و پیامد این اقدام قوی ترین ضمانت برای اجرای برنامه های ایشان خواهد بود.»